

PÕHJA-EESTI KOHALIKU TOIDU ARENGUPÄEV

18. november 2014

Anija mõisas, Harjumaa

MAK 2014-2020 võimalused

Üldisemalt

Nõustamistoetuste võimalustest

Mitmekesistamise meede

Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine

Koostöö - lühike tarneaabel

Vaata lisa:

<http://www.pikk.ee/>

<http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/eesti-maaelu-arengukava-mak-2014-2020>

<http://www.pria.ee/et/pria>

Eesti Maaelu Arengukava 2014 – 2020

Prioriteet 1: Teadmussiirde ja innovatsiooni parandamine põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades

Eesmärk: Toimiv tootja, töötleja, nõustaja ja teadlase vaheline koostöö, ajakohane teadus- ja arendustegevus ning teadmussiire.

Prioriteet 2: Põllumajandusettevõtete elujõulisuse ja kõigi põllumajandusvormide konkurentsivõime parandamine kõigis piirkondades ning uuenduslike põllumajandustehnoloogiate ja metsade säästva majandamise edendamine

Eesmärk: Elujõulisele ja jätkusuutlikule toidutootmisele suunatud põllumajandussektor konkurentsivõimeline, ressursitõhus ja jätkusuutliku vanuselise struktuuriga.

Prioriteet 3: Toiduahela korraldamise, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses

Eesmärk: Põllumajandussaaduste tootmise ja töötlemisega tegelevad ettevõtjad omavahelise turujõudu ning nende vahel toimub koostöö põllumajandussaaduste tootmisel, töötlemisel ja turustamisel.

Eesti Maaelu Arengukava 2014 – 2020

Prioriteet 4: Põllumajanduse ja metsandusega seotud ökosüsteemide ennistamine, säilitamine ja parandamine

Eesmärk: Põllumajandusmaa kasutamine on keskkonnasõbralik ja piirkondlikke eripärasid arvestav, tagatud on elurikkuse, traditsiooniliste maastike ja kõrge loodusväärtusega põllumajanduse ja metsanduse säilimine.

Prioriteet 5: Ressursitõhususe edendamine ning vähese CO₂ heitega ja kliimamuutu suhtes vastupidavale majandusele ülemineku toetamine põllumajanduses ning toiduainete- ja metsandussektoris

Eesmärk: Põllumajanduses ja toiduainetööstuses on tehtud investeeringuid energiasäästlikkuses ja -tõhususse, kasvuhoonegaasi ja ammoniaagi heitkoguseid on vähendatud ning põllumajanduses ja metsanduses on edendatud CO₂ säilitamist ja sidumist.

Prioriteet 6: Sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine

Eesmärk: Maamajandus ja maapiirkonna elukeskkond on mitmekesised, pakuvad alternatiivseid tööhõivevõimalusi põllumajandusest vabanevale tööjõule ning tuginevad kohalikul ressursil ja potentsiaalil põhinevatele lahendustele.

Toetuste ajakava 2015

Meetmed	2015											
	jaanuar	veebruar	märts	aprill	mai	juuni	juuli	august	september	oktoober	november	detsember
Tehniline abi												
LEADER kohalikuks arenguks (strateegiad)												
LEADER kohalikuks arenguks								TV				
Nõuandeteenuste toetamine	TV											
Nõustajate koolitamine				TV								
Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks	TV											TV
Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamine								TV				
Väikeste põllumajandusettevõtete arendamine	TV											TV
Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks						TV						
Tootjarühmade loomine						TV						
Tootjarühmade tunnustamine			TV									
Teadmussiire ja teave (üleriigilised ja maakondlikud infopäevad)					TV							
Teadmussiire ja teave (pikaajalised programmid)			TV									
Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas			TV									
Kvaliteedikavades osalemine							TV					
Koostöö (teadus- ja arendustegevus)					TV							
Koostöö (lühike tarneahe)							TV					
Koostöö (klastrid)					TV							
Kvaliteedikavade raames toodetud toodete edendamine							TV					
Metsa majandusliku ja ökoloogilise elujõulisuse parandamine						TV						
Põllu- ja metsamajanduse taristu arendamine ja hoid										TV		
Kiviaia taastamine ja rajamine												
Keskkonnasõbraliku majandamise toetus					TV							
Piirkondlik mullakaitse toetus					TV							
Keskkonnasõbraliku aianduse toetus					TV							
Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus					TV							
Ohustatud tõugu looma pidamise toetus					TV							
Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus					TV							
Mahepõllumajandus					TV							
Natura 2000 toetus põllumajandusmaale					TV							
Loomade heaolu toetus					TV							
Natura 2000 toetus erametsamaale					TV							

Individuaalne nõuandeteenuse võimaldamine

Toetatakse: põllumajandustootjaid ja metsaomanikke

Toetust kuni 3000 € aastas, 1500 € ühe nõuande kohta.

90% toetatakse keskkonna- juhtimis- tööohutus ja erialast nõuannet

50% Maaettevõtluse ja finantsmajanduse alast nõuannet.

Äriplaani koostamist toetatakse ükskord perioodi jooksul

Väikeste põllumajandusettevõtete tasuta nõuanne

Toetatakse 10 tunni ulatuses kalendriaastas (50 tundi perioodis

Toetus 100%

Konsulendid : <http://www.maainfo.ee/index.php?page=3491>

Uus asi –mentorluse rakendamine

Majandustegevuse mitmekesistamine maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas

Toetuse taotleja peab olema mikroettevõtja

- taotleja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud **kahe** majandusaasta müügitulu oli suurem kui 4000 eurot
- taotleja on enne taotluse esitamise aastat tegutsenud vähemalt kaks majandusaastat, millest taotlemise aastale vahetult eelnenud majandusaasta on vähemalt 12 kuu pikkune
- taotleja **võlakordaja** ehk võõrkapitali osakaalu näitaja, mille arvutamisel jagatakse taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kohustuste summa koguvara summaga, **ei olnud** taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal **suurem kui 0,7**
- taotleja **maksevõime näitaja**, mille arvutamisel jagatakse taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta käibevara summa lühiajaliste kohustuste summaga, **on** taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal **suurem kui 1**

NB! Esimeses taotlusvoorus vaadeldaks majandusnäitajatele seatud nõu täitmisel taotluse esitamisele vahetult eelnenud **teist ja kolmandat** majandusaastat.

Toetatavad tegevused

- hoone ja rajatise ehitamine ning hoone parendamine
- statsionaarse masina ja seadme ostmine ning paigaldamine
- rändkaupluse ja selle sisseseade ostmine.

Investeeringuobjekt peab paiknema maapiirkonnas

Maapiirkond ei ole:

- Üle 4000 elanikuga linn
- Kiili, Viimsi, Harku, Rae, Saue ja Saku vald.

Toetatava tegevuse osaks võib olla ka ...

- toetatava hoone või rajatisega kaasnev tellitud projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajalik ehitusgeoloogiline ja -geodeetiline töö tegemine ehk ettevalmistav töö
- kavandatava investeeringuobjektiga kaasneva litsentsi, patendi või kasuliku mudeli ostmine
- kavandatava investeeringuobjekti juurde kuuluvad infotehnoloogilise lahenduse ja tarkvara ostmine
- lairibale juurdepääsuühenduste (liini ja liinirajatiste) loomine
- ehitustegevuse üle omanikujärelevalve tegemine
- ehitustegevuse korral ka kavandatava investeeringuobjekti juurde kuuluva juurdepääsutee ja selle koosseisu kuuluva parkla ehitamine, kui see tee on eratee „Teeseaduse” § 5 tähenduses
- ehitustegevuse korral ka kavandatava investeeringuobjekti juurde kuuluvate veevarustus-, kanalisatsiooni- ja reoveepuhastussüsteemide ehitamine ning nende juurde kuuluvate seadmete ostmine ja paigaldamine, veevarustus- ning kanalisatsioonivõrguga liitumine
- ehitustegevuse korral ka olemasoleva ehitise lammutamine

Kõigi siin slaidil nimetatud tegevuste abikõlbulik maksumus kokku ei või moodustada suuremat osa kui 30% investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest

Toetust ei saa taotleda järgmistes valdkondades

- taime- ja loomakasvatus, jahindus ja neid teenindavad tegevusalad
- kalapüük ja vesiviljelus
- mäetööstus
- toiduainete tootmine, joogitootmine ning tubakatoodete tootmine
- veevarustus, kanalisatsioon, jäätme- ja saastekäitlus
- ehitus
- veondus ja laondus, **välja arvatud mahetoodete ladustamise korraldamiseks turustuskeskuse loomine**
- finants- ja kindlustustegevus
- kinnisvaraalane tegevus
- juriidilised toimingud ja arvepidamine nõustamine
- reklaamindus ja turu-uuringud
- haldus- ja abitegevused
- hasartmängude ja kihlvedude korraldamine
  - **Turismis: majutusteenuse osutamiseks uue voodikoha rajamine, külaliskorteris või kodumajutuses hoone parendamine ja ehitise või rajatise sisustamine statsionaarse põhivaraga, mittestatsionaarse põhivara ostmine.**

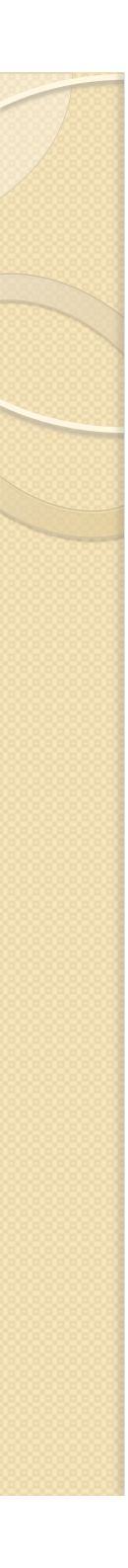
Toetuse määr ja suurus

Toetust antakse kuni 40% investeringuobjekti abikõlbliku kulu maksumusest

Toetuse maksimaalne suurus ühe taotleja kohta on 150 000 eurot

Ühte kontserni kuuluvad ettevõtted võivad saada toetust kokku kuni 150 000 eurot

Vähese tähtsusega abi summa ühe ettevõtja kohta mis tahes kolme eelarveaasta pikkuse ajavahemiku jooksul ei tohi ületada 200 000 eurot

**Lühikeste tarneahelate ja
otseturustuse kanalite kaudu
põllumajandustoodete ja toidu
turustamisvõimaluste
arendamine**

Milleks toetust antakse

Projektide teostamiseks, mille raames arendatakse turustamisvõimalusi põllumajandustoodete või toidu müügiks läbi lühikeste tarneahelate (*tootja ja lõpptarbija vahel võib olla kuni 1 vahendaja*) ja otseturustuse (*müük toimub otse tootjalt tarbijale*) kanalite.

Kes on vahendaja?

- a) toote edasimüüja
- b) toote töötaja juhul, kui ta ostab toote esmatootja käest

Kes saavad toetust taotlema

- Põllumajandusliku majandustegevusega tegelev ettevõtja
- Mittetulundusühing
- Tulundusühistu

Nõuded taotlevale ettevõtjale

- On põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt taotluse esitamise aastale vahetult **eelnenud kak** **majandusaastat** ning tema omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulu on mõlemal majandusaastal **ületanud 4000 euro** ning moodustanud üle 50% kogu müügitulust.
- Peab kaasama projekti veel vähemalt ühe ettevõtja, selleks vajalik sõlmida koostööleping.
- Korruga saab ettevõtja olla taotlejaks ainult ühes projektis. Samal ajal võib ta osaleda veel teistes projektides, kuid mitte taotlejana.

Nõuded taotlevale MTÜle või tulundusühistule

Põhikirjaline eesmärk peab olema põllumajandustoodete turustamise arendamine läbi lühikeste tarneahelate ja otseturustuskanalite

MTÜ või TÜ liikmete hulka peab kuuluma **2 tootjat**, kes on põllumajandusliku majandustegevusega tegelenud vähemalt taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kaks majandusaastat ning kelle omatoodetud põllumajandustoodete või nende töötlemisel saadud toodete müügitulu on mõlemal majandusaastal ületanud 4000 eurot ning moodustanud üle 50% kogu müügitulust.

MTÜ või TÜ saab korraga olla **taotlejaks ühes projektis**, nende liikmed võivad olla samaaegselt kaasatud teistesse projektidesse.

Toetatavad tegevused (I)

- Turustamiseks vajalike seadmete ostmine;
- Müügi pinna rent;
- Laopinna rent;
- Välitelgi ostmine või rent;
- Haagise ostmine või rent;
- Turustamiseks vajaliku infotehnoloogilise tarkvaralise lahenduse ostmine;
- Toodete turustamiseks isikliku sõiduautoga tehtavate sõitude kompenseerimine või sellel eesmärgil transporditeenuse ostmine;
- Projekti haldamise ja juhtimisega seotud kulud

Toetatavad tegevused (II)

Müügiedendustegevused

- Konkursside, messide või toidufestivalide- ja laatade korraldamine ja nendel osalemine;
- Teabe levitamine, mille eesmärk on tõsta üldsuse teadlikkust läbi lühikeste tarneaahelate turustatavatest toodetest;
- Müügiedendustegevustega seotud personalikulud;
- Müügiedendustegevustega seotud halduskulud;

Toetuse määrad

- Seadmete, välitelkide, haagiste ja infotehnoloogiliste lahenduste ostmine on toetatav kuni 40% ulatuses;
- Müügi- ja laopindade, haagiste ning välitelkide rent on toetatav kuni 40% ulatuses;
- Koostööprojekti juhtimise ja haldamisega seotud kulud on toetatavad kuni 90% ulatuses;
- Müügiarendustegevustega seotud kulud on toetatavad kuni 90% ulatuses;

Maksimaalne toetussumma on kuni 200 000 eurot ühe lühikese tarneahela/otseturustusprojekti kohta kogu programmiperioodi jooksul.

Eelarve: 3,72 mln eurot

Lihtsustatud kulumeetodi kasutamine (I)

- Väljamaksete tegemine hakkaks toimuma igas kvartalis kogu projekti vältel (näiteks kui projekt 5 a. pikk, siis toimuks $5 \times 4 = 20$ väljamakset)
- Väljamakstava summa suurus lepitakse kokku enne tegevuste algust ning sellest tulenevalt pole tegevuste lõppedes vaja enam esitada kuludokumente
- Tähtis teada- kui kvartaliks seatud eesmäärke ei täideta, siis selle kvartali eest toetust välja ei maksta. Seega tuleks põhjalikult enne iga kvartalit hinnata seatavate eesmärkide saavutamise võimalikkust!

Lihtsustatud kulumeetodi kasutamine (II)

- Enne iga kvartali algust esitab taotleja PRIA-le tegevuskava koos eelarve ning seda toetavate hinnapakkumiste ja -kalkulatsioonidega
- Olles saanud eelarve ja tegevused, hindab PRIA nimetatud tegevuste maksumust, mille järel teatatakse taotlejale summa, mis nende tegevuste eest toetusena makstakse
- Iga kvartali lõppedes esitab taotleja seatud eesmärkide täitmise kohta aruande, mille järel toimub toetuse väljamaksmine

**Tänne kuulamast ja ilusat
koduteed!**